

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 947/13</i>
------------------	-----------------------

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **9 stycznia 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Urszula Kocyłowska SSA Ewa Madera
	Protokolant	st.sekr.sądowy Elżbieta Stachowicz

po rozpoznaniu w dniu **9 stycznia 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **T. Ż.**

przeciwko **Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego**

o podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku **Sądu Okręgowego w Krośnie**

z dnia **24 kwietnia 2013 r.** sygn. akt **IV U 227/13**

zmienia zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z 22 stycznia 2013 r. w ten sposób, że stwierdza w stosunku do T. Ż. podleganie ubezpieczeniom społecznym rolników w pełnym zakresie od 15 stycznia 2013 roku.

Sygn. Akt III AUa 947/13

UZASADNIENIE

Decyzją z 22 stycznia 2013r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego stwierdził ustanie ubezpieczenia społecznego rolników w pełnym zakresie w stosunku do T. Ż. od 15 stycznia 2013r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy podał, że wnioskodawca prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą z zakresu pozaszkolnych form edukacji artystycznej, która w myśl art. 4 ust. 1 pkt 11 ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne jest wolnym zawodem, stąd też nie ma prawa prowadzić jej przy ubezpieczeniu społecznym rolników.

T. Ź. odwołał się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie i zarzucając błędną interpretację prawa materialnego wniósł o jej zmianę.

KRUS w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie i podtrzymał stanowisko zaprezentowane w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 24 kwietnia 2013r. oddalił odwołanie.

W ocenie Sądu I instancji wykonywanie pozarolniczej działalności gospodarczej osobiście, w ramach wolnego zawodu przez nauczycieli w zakresie świadczenia usług edukacyjnych polegających na udzielaniu lekcji na godziny wyklucza podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia, obok przepisów ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników, Sąd powołał art. 477¹⁴ § 1 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego skierował do Sądu Apelacyjnego T. Ź., wnosząc o jego zmianę poprzez objęcie go ubezpieczeniem społecznym rolników.

Wyjaśnił, że jego podstawowa działalność i podstawowe źródło utrzymania to gospodarstwo rolne. Na działalność gospodarczą przeznaczają około 30 godzin miesięcznie, z wyłączeniem okresów wakacji i ferii szkolnych. Osiągany zaś dochód jest niewspółmiernie niski w stosunku do składki na ubezpieczenie, która wynosi ponad 1000 zł miesięcznie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja T. Ź. jest uzasadniona i jako taka zasługuje na uwzględnienie, zebrany zaś w sprawie materiał dowodowy pozwala na wydanie orzeczenia reformatoryjnego.

Rozstrzygnięcie w sprawie zapadło w następującym stanie faktycznym:

Prezes KRUS decyzją z 18 listopada 1999r. stwierdził, że T. Ź. podlega ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie z mocy ustawy poczynając od 15 września 1999r.

W dniu 1 lutego 2005r. wnioskodawca rozpoczął prowadzenie działalności gospodarczej pod nazwą (...) polegającej na kształceniu ustawicznym dorosłych, opodatkowanej zgodnie z przepisami o zryczałtowanym podatku dochodowym w formie ryczałtu od przychodów ewidencjonowanych. W dniu rozpoczęcia pozarolniczej działalności złożył w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oświadczenie, że chce nadal podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników.

KRUS decyzją z 8 lutego 2005r. stwierdził spełnienie przez wnioskodawcę warunków do dalszego podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników po podjęciu działalności gospodarczej i wynikający z tego obowiązek opłacania składki kwartalnej w podwójnej wysokości na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie oraz ubezpieczenie emerytalno – rentowe.

W podstawie prawnej decyzji organ rentowy powołał art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z dniem 15 września 2009r. wygasła umowa dzierżawy z 15 września 1999r. i powierzchnia gospodarstwa rolnego prowadzonego przez wnioskodawcę zmniejszyła się do 0,85 ha przeliczeniowego, co skutkowało wydaniem przez Kasę 30 grudnia 2009r. decyzji stwierdzającej ustanie ubezpieczenia społecznego rolników z mocy ustawy.

21 grudnia 2009r. T. Ż. zawarł kolejną umowę dzierżawy gruntów rolnych o powierzchni 0,49 ha na okres dziesięciu lat, stając się tym samym od tego dnia posiadaczem gospodarstwa rolnego o powierzchni przekraczającej 1 ha przeliczeniowy.

Od 31 grudnia 2009r. wnioskodawca zawiesił na okres 24 miesięcy działalność gospodarczą, a od 1 stycznia 2012r. zaprzestanie jej prowadzenia.

Kasa powiadomiona o tych faktach, jak również o podleganiu ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności od 1 października 2009r. do 31 grudnia 2009r., decyzją z 28 kwietnia 2010r. ponownie objęła wnioskodawcę ubezpieczeniem społecznym rolników w pełnym zakresie z mocy ustawy od 31 grudnia 2009r.

Z dniem 15 stycznia 2013r. T. Ż. rozpoczął prowadzenie pozarolniczej działalności pod nazwą „korepetycje – nauki gry na instrumentach”. Jako działalność przeważającą wskazał pozaszkolne formy edukacji artystycznej.

Organ rentowy uznał, że wykonywanie przez wnioskodawcę tego rodzaju działalności wyklucza możliwość podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Dodać jeszcze należy, że wnioskodawca jest absolwentem Szkoły (...) uprawnionym do zawodowej pracy muzycznej w zakresie gry na klawirze i posiada uprawnienia do pracy z zespołami o zainteresowaniach muzycznych w charakterze instruktora drugiej kategorii.

Sąd Okręgowy uznał, podzielając w tym zakresie stanowisko organu rentowego, że przy braku definicji „nauczyciela” przyjmuje się, że jest to osoba przekazująca wiedzę innym osobom i w okolicznościach niniejszej sprawy trudno przyjąć, że wnioskodawca udzielając korepetycji gry na instrumentach nie wykonywał czynności należących do nauczyciela. Wykonywanie zaś pozarolniczej działalności osobiście, w ramach wolnego zawodu przez nauczycieli w zakresie świadczenia usług edukacyjnych polegających na udzielaniu lekcji na godziny wyklucza podleganie ubezpieczeniu społecznemu rolników.

Sąd Apelacyjny nie podziela stanowiska zaprezentowanego przez Sąd I instancji.

Przypomnienia wymaga, że kwestia podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników z mocy ustawy przez osoby prowadzące pozarolniczą działalność uregulowana została w art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U z 2013r. poz. 1403). Zgodnie z powołanym przepisem rolnik lub domownik, który podlega ubezpieczeniu w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata, rozpocznie prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej opodatkowanej zgodnie z przepisami o zryczałtowanym podatku dochodowym lub rozpocznie współpracę przy prowadzeniu tej działalności, podlega nadal temu ubezpieczeniu, jeżeli nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym. Uchybienie obowiązkowi złożenia Kasie w ciągu 14 dni od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej oświadczenia o kontynuowaniu tego ubezpieczenia i nieudokumentowanie spełnienia warunków opodatkowania działalności gospodarczej w formie podatku zryczałtowanego jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia społecznego rolników.

Zgodnie z art. 5a ust. 10 ustawy za pozarolniczą działalność gospodarczą uważa się pozarolniczą działalność gospodarczą prowadzoną na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez osoby fizyczne na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, z wyłączeniem wspólników spółek prawa handlowego oraz osób prowadzących działalność w zakresie wolnego zawodu:

1) w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiągniętych przez osoby fizyczne;

2) z której przychody są przychodami z działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych.

W rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U z 2013r. poz. 672) działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Z powyższego wynika, że rolnik może podjąć jakąkolwiek pozarolniczą działalność gospodarczą, korzystając z przywileju pozostania w systemie ubezpieczenia rolników, oczywiście przy spełnieniu określonych warunków, z wyłączeniem wspólników prawa handlowego i osób prowadzących działalność w zakresie wolnego zawodu.

Krąg osób wykonujących wolne zawody wymieniony został w art. 4 ust. 1 pkt 11 ustawy z dnia 20 listopada 1998r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne. W myśl powołanego przepisu pod pojęciem wolny zawód należy rozumieć pozarolniczą działalność gospodarczą wykonywaną osobiście przez lekarzy, lekarzy stomatologów, lekarzy weterynarii, techników dentystycznych, felczerów, położne, pielęgniarki, tłumaczy oraz nauczycieli w zakresie świadczenia usług edukacyjnych polegających na udzielaniu lekcji na godziny, jeśli działalność ta nie jest wykonywana na rzecz osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej albo na rzecz osób fizycznych dla potrzeb prowadzonej przez nie pozarolniczej działalności gospodarczej, z tym że za osobiste wykonywanie wolnego zawodu uważa się wykonywanie działalności bez zatrudniania na podstawie umów o pracę, umów zlecenia, umów o dzieło oraz innych umów o podobnym charakterze osób, które wykonują czynności związane z istotą danego zawodu.

W okolicznościach niniejszej sprawy rozważenia – w świetle przytoczonego przepisu – wymagało, czy wnioskodawca, jak zgodnie uznały organ rentowy i Sąd I instancji, wykonywał działalność gospodarczą w ramach wolnego zawodu jako nauczyciel.

Nie można, zdaniem Sądu Apelacyjnego zgodzić się z przyjętą przez Sąd Okręgowy na użytek rozpoznawanej sprawy definicją pojęcia „nauczyciel”, z której wynika, że jest nim „każda osoba przekazująca wiedzę innym osobom”.

Sąd ten bowiem całkowicie pominął uregulowania zawarte w ustawie z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (tekst jedn. Dz. U z 2006r. Nr 97, poz. 674 ze zmianami), w której już we wstępie ustawodawca wymienia „zawód nauczyciela”, wskazując równocześnie na szczególną rangę społeczną tego zawodu.

Art. 3 ust. 1 pkt 1 powołanej ustawy stanowi, że ilekroć w ustawie jest mowa o nauczycielach bez bliższego określenia – rozumie się przez to nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy stanowisko nauczyciela może zajmować osoba, która posiada wyższe wykształcenie z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym lub ukończyła zakład kształcenia nauczycieli i podejmuje pracę na stanowisku, do którego są to wystarczające kwalifikacje.

Jeżeli się zważy, że o „zawodzie nauczyciela” jest mowa także w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa wyższego z 17 stycznia 2012r. (Dz. U. z 2012r. poz. 131) ustalającym standardy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i które stanowi, że uczelnie prowadzą kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela na studiach oraz studiach podyplomowych, to z całą pewnością można stwierdzić, że nauczyciele to ściśle wyodrębniona grupa zawodowa, a wykonywanie tego zawodu możliwe jest tylko w sytuacji posiadania określonych kwalifikacji. Nie każda zatem osoba – choćby przekazywała wiedzę innym - jest nauczycielem.

T. Ż., co jest bezsporne, nie posiada wykształcenia wyższego z odpowiednim przygotowaniem pedagogicznym, nie ukończył też zakładu kształcenia nauczycieli.

Jest absolwentem Szkoły (...) i jest przygotowany do zawodowej pracy muzycznej w zakresie gry na klarnecie z uprawnieniem do pracy z zespołami zainteresowań muzycznych. Z całą pewnością zatem nie posiada wykształcenia uprawniającego go do wykonywania zawodu nauczyciela. Jego działalność gospodarcza polegająca na udzielaniu korepetycji muzycznych osobom fizycznym potrzebującym pomocy w swej działalności (członkom zespołów muzycznych) prowadzeniu akompaniamentu podczas zajęć rytmicznych, pomocy przy doborze repertuaru i aranżacji utworów muzycznych, organizowaniu warsztatów muzycznych nie jest zaś tożsama z pracą nauczyciela w rozumieniu ustawy o systemie oświaty.

Wszystko to musi prowadzić do wniosku, że wnioskodawca, wbrew odmiennym twierdzeniom organu rentowego i Sądu I instancji nie prowadzi pozarolniczej działalności gospodarczej w ramach wolnego zawodu jako nauczyciel, stąd też miał prawo skorzystać z wyboru ubezpieczenia, stosownie do art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Z tych wszystkich względów Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji stosownie do art. 386 § 1 kpc.

(...)

(...)

(...)